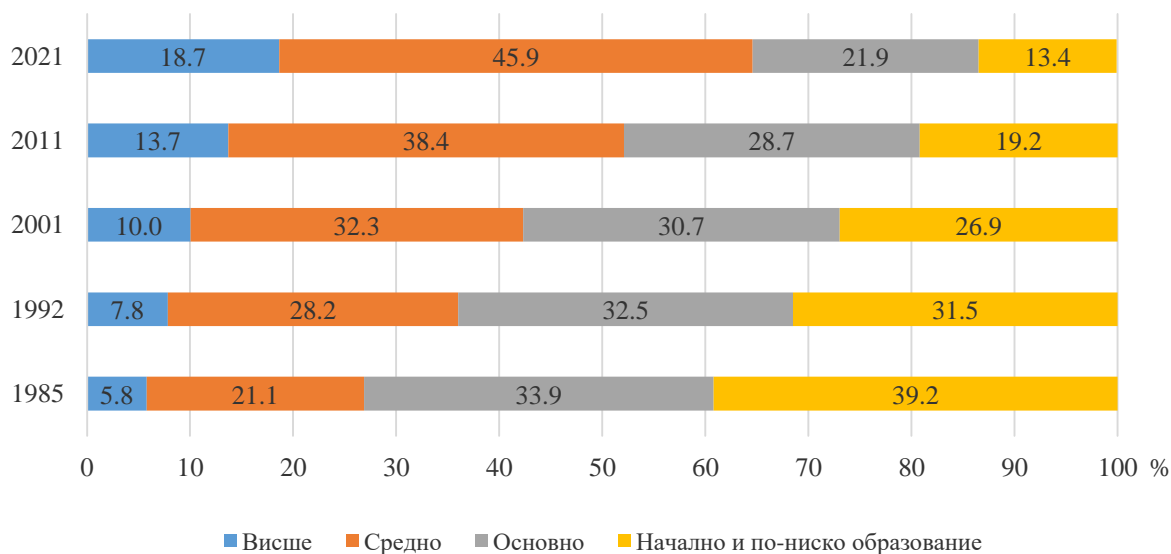

СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКИ ХАРАКТЕРИСТИКИ НА НАСЕЛЕНИЕТО В ОБЛАСТ ДОБРИЧ КЪМ 7 СЕПТЕМВРИ 2021 ГОДИНА

Образователна структура на населението

Наблюдението на най-високата завършена степен на образование започва от преброяването, проведено през 1934 година. За целия период до 2021 г. образователната структура на населението на 7 и повече навършени години значително се подобрява, следвайки ясно изразена тенденция на увеличение на броя и дела на населението с висше и средно образование и намаляване на броя на хората с основно и по-ниско образование.

Фиг. 1. Образователна структура на населението на 7 и повече навършени години по години на преброяванията

Към 7 септември 2021 г. в област Добрич броят на лицата с висше образование е 26 454, или всеки пети (18.7%) е висшист, което е 1.7% от висшистите в страната (1 560.0 хил., или всеки четвърти (25.5%) е висшист). В сравнение с предходното преброяване относителният дял на лицата с висше образование в областта се увеличава с 5.0 процентни пункта. Увеличава се и разликата между завършилите висше образование по пол. Относителният дял на жените с висше образование достига 21.8%, а на мъжете - 15.2%,

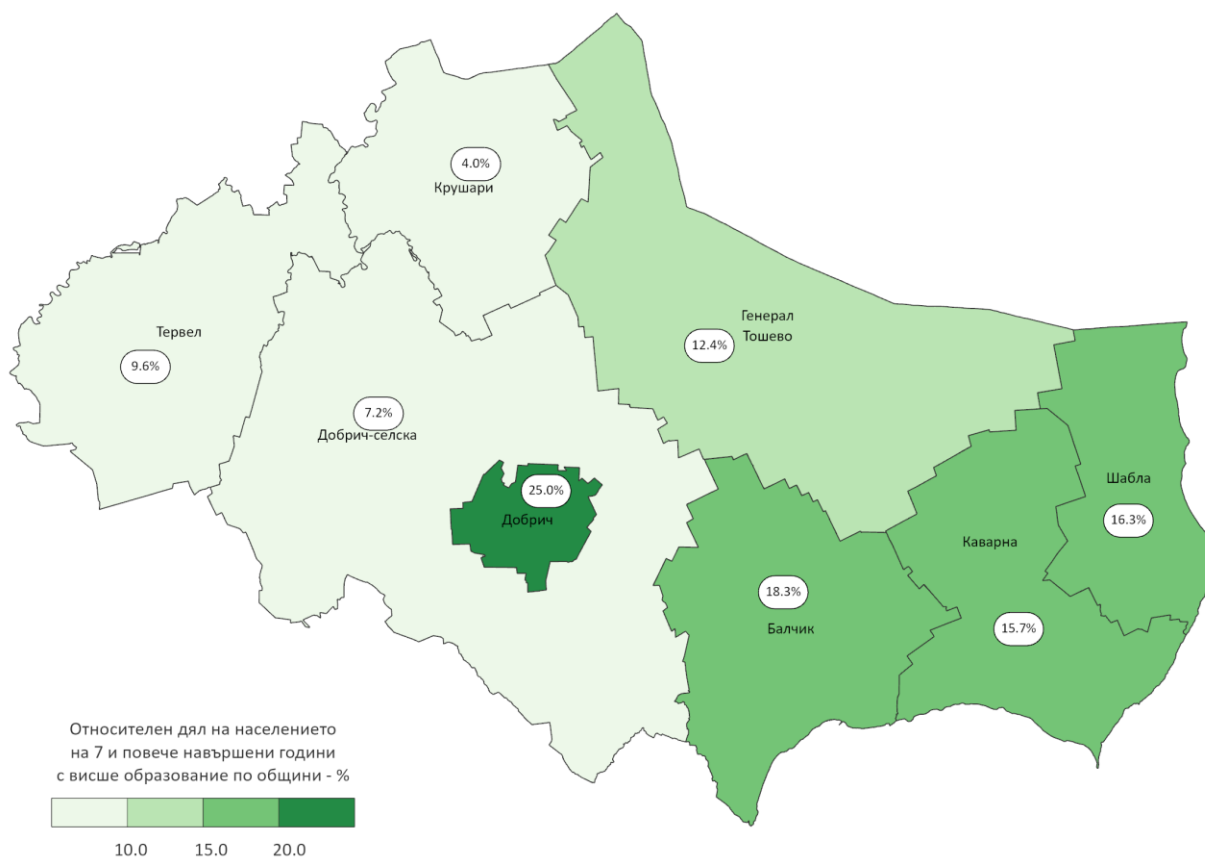
Значителни са различията и в образователната структура на лицата по местоживееене. Докато относителният дял на лицата с висше образование в градовете е 23.2%, то в селата е 7.4%, или три пъти по-малко.

В област Добрич с най-висок е относителният дял на висшистите в община Добрич - 25.0%, следвана от общините Балчик (18.3%) и Шабла (16.3%), а най-нисък е в общините Крушари (4.0%), и Добрич-селска (7.2%).

ТЕРИТОРИАЛНО СТАТИСТИЧЕСКО БЮРО - СЕВЕРОИЗТОК
ОТДЕЛ „СТАТИСТИЧЕСКИ ИЗСЛЕДВАНИЯ - ДОБРИЧ“

В регионален аспект най-висок е относителният дял на висшистите в област София (столица) - 43.6%, следвана от областите Варна (30.7%) и Пловдив (25.2%), а най-нисък е в областите Кърджали (14.0%), Търговище (15.5%) и Разград (15.7%).

Фиг. 2. Относителен дял на населението на 7 и повече навършени години с висше образование в област Добрич към 7 септември 2021 година

Към 7 септември 2021 г. в област Добрич 65 099 лица са със завършена най-висока степен на средно образование, при 2 695.8 хил. лица за страната. От тях 31.6% са завършили общообразователни (гимназиални) програми, а 68.4% - професионални програми, включващи придобиването на втора или трета степен на професионална квалификация, или еквивалентните в миналото техникуми и средни политехнически училища (СПТУ). Професионалното средно образование е по-разпространено при мъжете (57.5%) отколкото при жените (42.5%). Програми за професионално обучение след средно образование (IV степен професионална квалификация) са завършили 1 627 лица, а 2 234 лица са със завършен първи гимназиален етап на средното образование.

Продължава положителната тенденция на намаляване на лицата с ниско или без образование. Завършилите начално образование са 10 807 лица; започналите, но незавършили начално образование са 6366 и никога непосещавалите училище са 1 845. Спрямо 2011 г. относителните дялове от населението на 7 и повече навършени години намаляват съответно с 3.7, 0.8 и 0.7 проценти пункта.

Към 7.09.2021 г. в област Добрич най-нисък е дялът на лицата с начално и по-ниско образование в общините Добрич (9.2%), и Шабла (9.4%), а най-висок е в общините Крушари (27.4%), и Добрич-селска (19.9%).

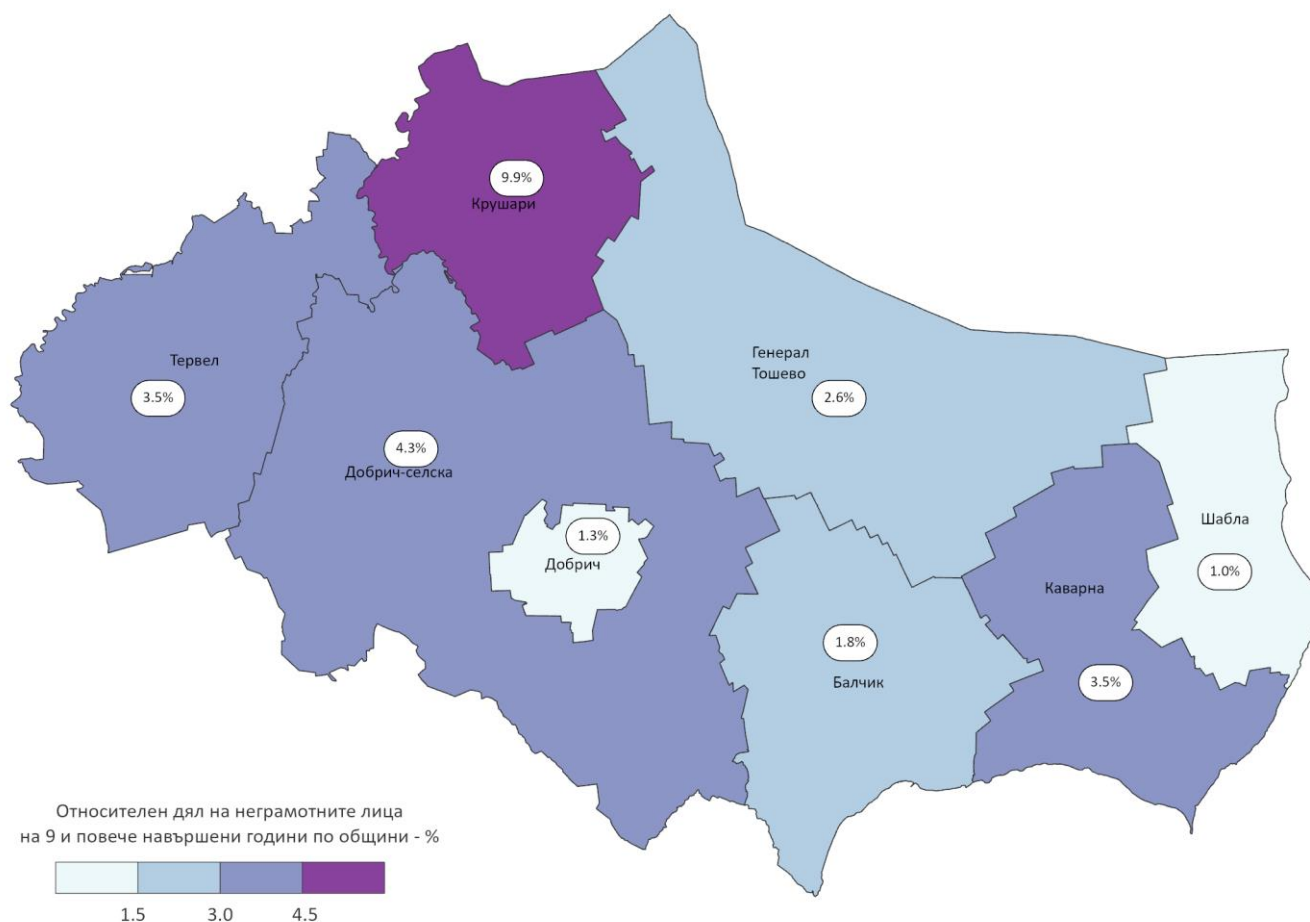
Грамотност на населението

Грамотността се дефинира като умението да се чете и пише и е традиционен въпрос в преброяванията на населението. Докато през 2001 г. 3.2% от населението на 9 и повече навършени години е било неграмотно, то този дял спада до 2.3% през 2021 година. Спрямо 2011 г. намалението на дела на неграмотните е 0.4 процентни пункта. За страната този показател е 1.3% през 2021 година.

Дялът на неграмотното население на 9 и повече навършени години е по-висок в селата (4.5%) отколкото в градовете (1.5%), като най - висок е в община Крушари (9.9%), а най-нисък в община Шабла (1.0%).

В регионален аспект най-висок е относителният дял на неграмотните в областите Сливен (5.0%), Кърджали и Ямбол с по 2.6%, а най-нисък е в област София (столица) - 0.4%.

Фиг. 4. Относителен дял на неграмотните лица на 9 и повече навършени години в област Добрич към 7 септември 2021 година

Участие във формално образование

Към 7.09.2021 г. 19 125 лица, или 12.7% от населението на областта, са били записани във формалната образователна система за придобиване на образователна степен и/или степен на професионална квалификация. Извън участие в образователния процес са 695 деца в задължителната училищна възраст (7 - 15 години).

Икономически характеристики на населението

Всички данни за икономическите характеристики на населението се отнасят до положението на лицата на пазара на труда през седмицата, предхождаща критичния момент на преброяването – 31 август – 6 септември 2021 година.

Икономически активното население обхваща всички лица на 15 и повече навършени години, които са заети или безработни през наблюдавания период.

През наблюдавания период в област Добрич има 62 809 икономически активни лица на възраст 15 и повече навършени години, или 48.1 % от населението на областта. От тях 54 537 са заети, а 8 272 са безработни. Спрямо 2011 г. броят на икономически активните лица намалява със 17 934 души, или с 22.2%. В страната икономически активните лица на възраст 15 и повече навършени години са 2 953 937, или 45.3% от населението на страната.

Икономически активни лица на възраст 15 - 64 навършени години

През наблюдавания период в област Добрич има 60 286 икономически активни лица на възраст между 15 и 64 навършени години, а за страната са 2 835 хиляди. Относителна мярка за степента на участие на населението в пазара на труда е коефициентът за икономическа активност, изчислен като отношение на броя на икономически активните лица към населението във възрастовата група 15 - 64 навършени години. Общо за областта коефициентът на икономическа активност е 66.0% (69.0% за мъжете и 62.8% за жените).

Най-висок коефициент на икономическа активност има в общините Добрич (71.2%), и Шабла (70.4%), а най-нисък е в общините Добрич-селска (56.7%), и Тервел (58.7%).

С най-висок коефициент на икономическа активност е област София (столица) - 78.6%, следвана от Габрово - 73.5%, и Перник - 72.1%. Най-нисък е този показател в областите Кърджали - 54.1%, Силистра - 60.6%, и Сливен - 61.1%. Общо за страната коефициентът на икономическа активност е 69.7%.

Заети лица на възраст 15 – 64 навършени години

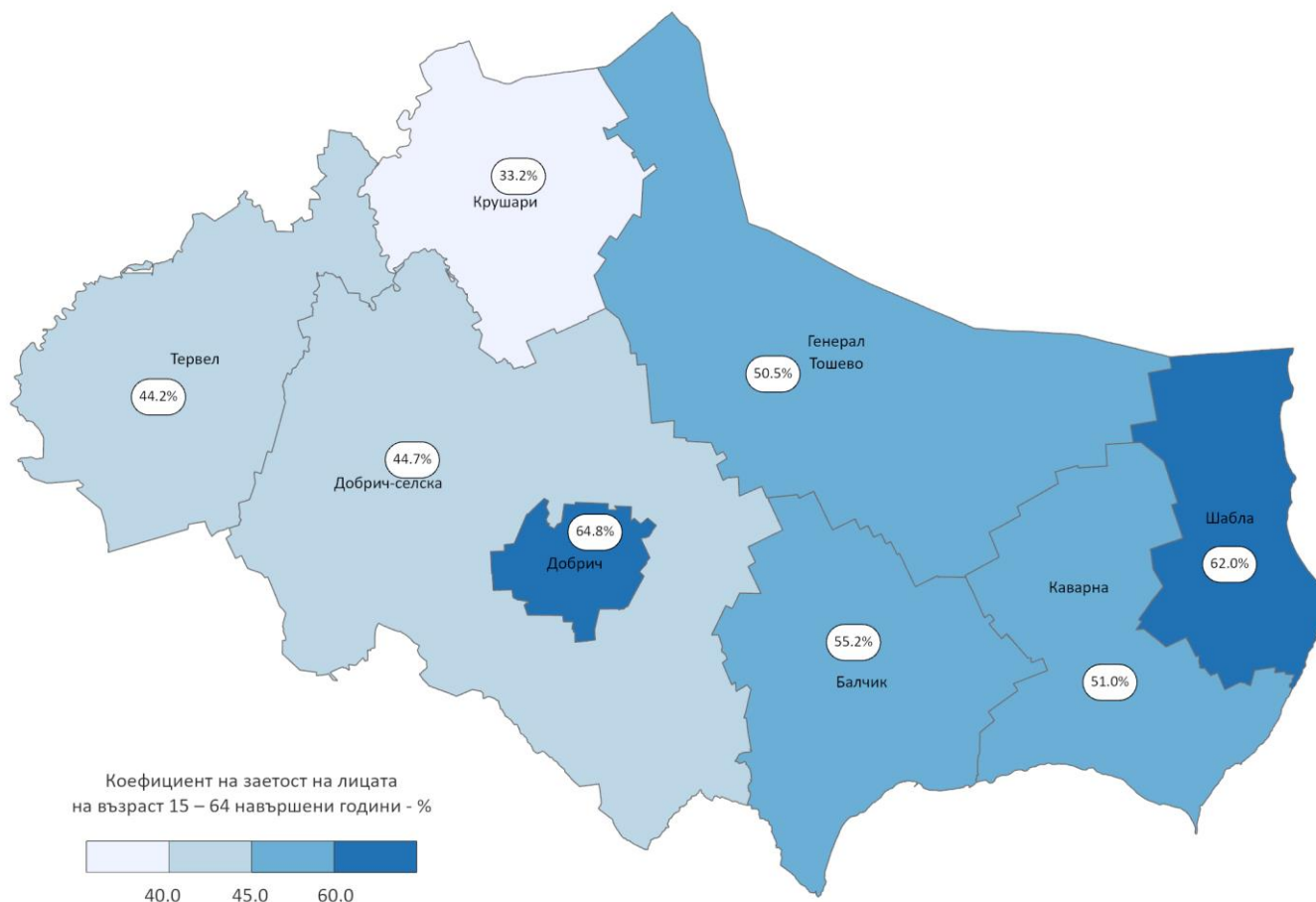
От общия брой икономически активни лица на възраст 15 - 64 години 52 203 са заети. Жените са 24 588, или 47.1%, а мъжете - 27 615, или 52.9%.

Коефициентът на заетост, изчислен като отношение на броя на заетите лица към населението във възрастовата група 15 - 64 навършени години, е 57.1%. Коефициентът на заетост при мъжете е по-висок от този при жените, съответно 59.6% и 54.6%.

Най-висок е коефициентът на заетост в общините Добрич (64.8%), Шабла (62.0%) и Балчик (55.2%), а най-нисък е в общините Крушари (33.2%), и Тервел (44.2%).

В регионален аспект най-висок е коефициентът на заетост в областите София (столица) - 75.0%, Габрово - 68.0%, и Варна - 65.3%, а най-нисък е в областите Видин - 50.9%, Силистра - 49.6%, и Кърджали - 46.8%. Общо в 21 области този показател е по-нисък от средния за страната.

Фиг. 5. Коефициент на заетост на лицата на възраст 15 - 64 навършени години в област Добрич през периода 31 август – 6 септември 2021 година

Продължава тенденцията на повишаване на образователния статус на зетите лица. През наблюдавания период с висше образование са 15 709 души, или 30.1% от зетите. Спрямо 2011 г. този дял се увеличава с 4.8 процентни пункта. Образователният статус на зетите жени е по-висок в сравнение с този на зетите мъже. Делът на жените с висше образование от всички зети жени е 38.4%, съответно 22.7% при мъжете.

През наблюдавания период най-много лица са зети в икономическите дейности „търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети“ – 8 425, или 16.1%, „преработваща промишленост“ – 7 813 души, или 16.1%, и „селско, горско и рибно стопанство“ – 5 739, или 11.0% от зетите лица на възраст 15 - 64 навършени години.

Налице са различия по пол между зетите в отделните икономически дейности. Мъжете преобладават в икономически дейности като „строителство“, „селско, горско и рибно стопанство“ и „транспорт, складиране и пощи“, а жените преобладават в икономическите дейности „образование“, „хуманно здравеопазване и социална работа“ и „хотелиерство и ресторантьорство“.

Разпределението по професии показва, че най-много заети има в клас „персонал, зает с услуги за населението и търговия“ (22.4%), следва клас „професии, неизискващи специална квалификация“ (14.9%) и „специалисти“ (13.1%).

Безработни лица на възраст 15 – 64 навършени години

През наблюдавания период в област Добрич безработните лица на възраст 15 - 64 навършени години са 8 083. Жените са 3 725, или 46.1%, а мъжете 4 358, или 53.9%.

Коефициентът на безработица, изчислен като отношение на броя на безработните лица към икономически активното население във възрастовата група 15 - 64 навършени години, е 13.4% общо за областта, съответно 13.6% за мъжете и 13.2% за жените. Коефициентът на безработица общо за страната е 10.1%, като за мъжете е 10.7%, а за жените - 9.5%.

Повъзрастовите коефициенти на безработица показват, че най-висок е дялът на безработните във възрастовата група 15 - 19 години (35.6%). С нарастване на възрастта стойността на показателя намалява. Коефициентът на безработица е по-нисък в градовете отколкото в селата във всички възрастови групи.

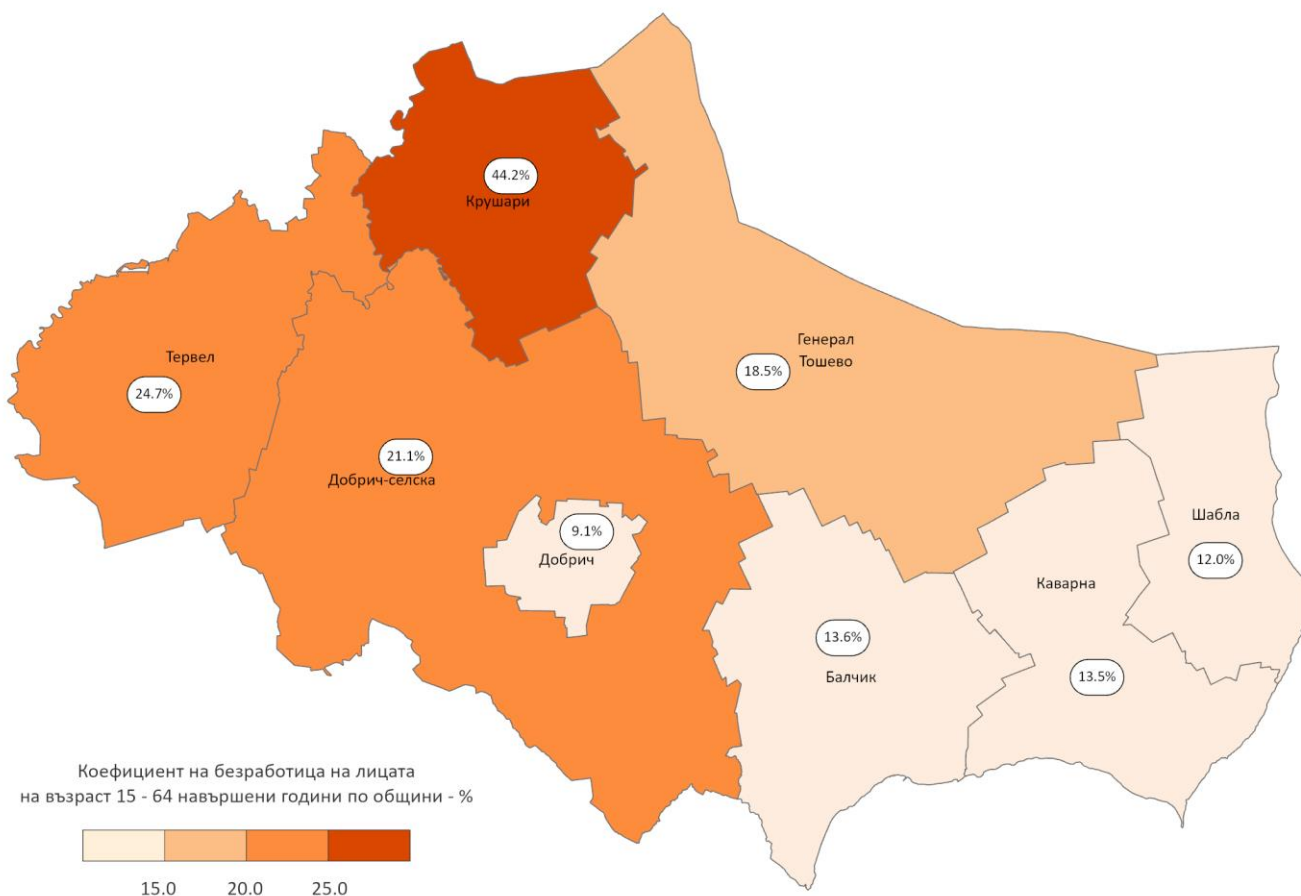
Най-висок е дялът на безработните със средно образование - 47.5% от всички безработни, следван от тези с основно (28.2%), висше (12.2%) и начално и по-ниско (8.2%). Най-висок е дялът на безработните жени сред висшестите - 54.6%, а най нисък при лицата със средно образование (41.2%).

Коефициентът на безработица за лицата на възраст 15-64 със завършено висше образование е 1.6%, като при мъжете е 1.4%, а при жените 1.9%. За лица с начално и по-ниско образование коефициентът на безработица е 43.6%, съответно 39.4% за мъжете и 47.7% за жените.

Коефициентът на безработица е най-нисък в общините Добрич - 9.1%, Шабла - 12.0%, и Каварна - 13.5%, а най-висок е в Крушари - 44.2% и Тервел - 24.7%.

На регионално ниво коефициентът на безработица е най-нисък в областите София (столица) - 4.6%, Габрово - 7.4%, и Пловдив - 8.1%, а най-висок е във Видин - 20.1%, Силистра - 18.1%, и Търговище - 17.7%. В седем области този показател е по-нисък от средния за страната.

**Фиг. 6. Коефициент на безработица в област Добрич през периода
31 август - 6 септември 2021 година**

Икономически неактивни лица на възраст 15 - 64 навършени години

Икономически неактивното население на възраст 15 - 64 години е 31 090 души, или 34.0% от населението в тази възрастова група. От тях 5 911 са учащи, 7 643 - пенсионери, 886 - лица, получаващи доходи от собственост, и 16 650 са „други“.

Най-висок е дялът на икономически неактивното население със средно образование – 47.1%. Следват лицата с основно (28.7%) и с висше образование (11.4%).

В регионален аспект Кърджали е областта с най-висок относителен дял на икономически неактивното население - 45.9%, следват Силистра - 39.4%, и Сливен - 38.9%. Най-нисък е дялът на икономически неактивното население в София (столица) - 21.4%.

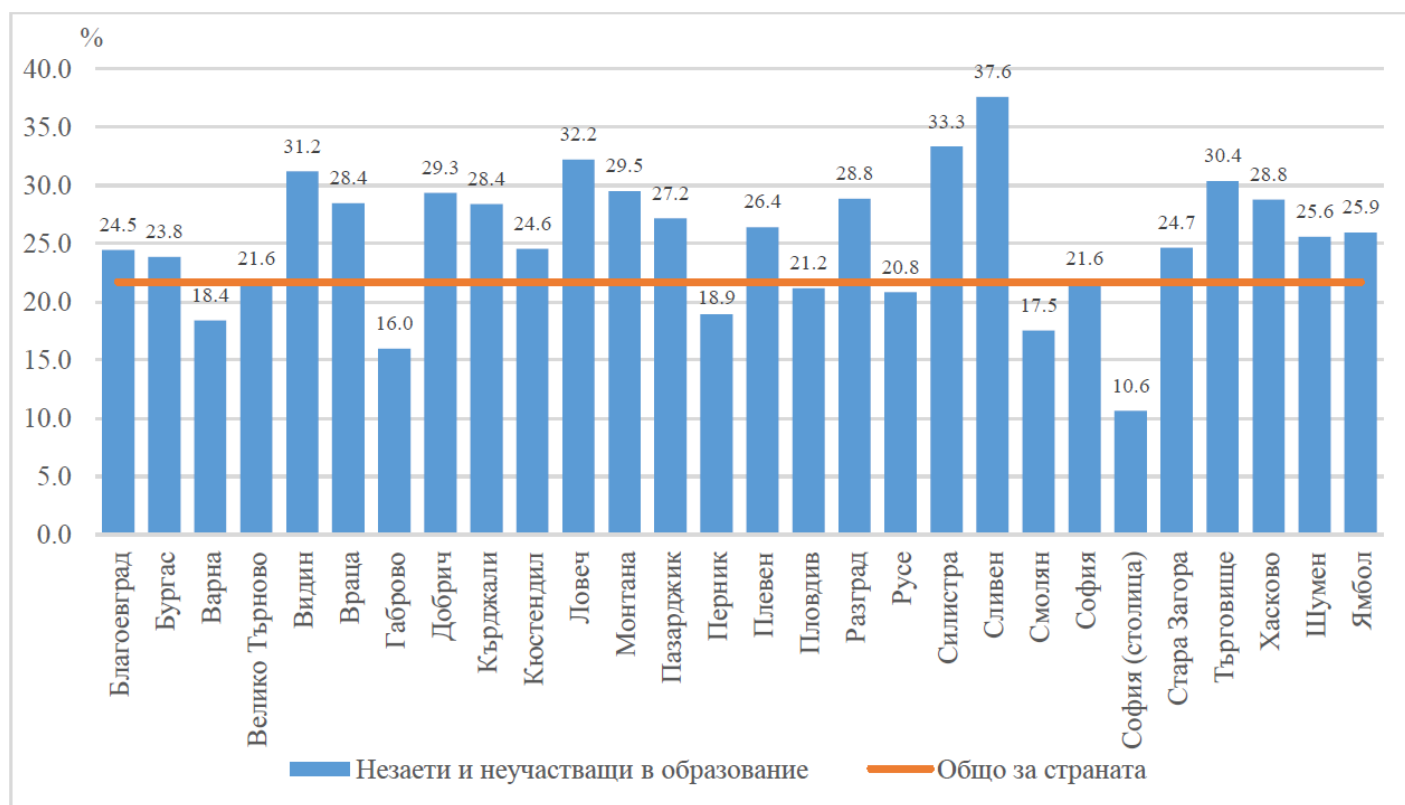
Незаети и неучащи на възраст 15 - 29 навършени години

През наблюдавания период незаетите и неучастващи в образование и обучение от населението на възраст 15 - 29 навършени години са 5129 души, или 29.3% от населението на същата възраст.

Преобладават лицата със завършено средно (41.1%) и основно образование (30.8%). Завършилите висше образование сред незаетите и неучастващи в образование и обучение са 10.0%.

В регионален аспект делът на лицата на възраст 15 - 29 навършени години, които не са заети и не участват в образование и обучение, е най-висок в областите Сливен (37.6%) и Силистра (33.3%), а най-нисък - в област София (столица) - 10.6%. Общо в 19 области този показател е над средния за страната.

Фиг. 7. Незаети и неучащи на възраст 15 - 29 навършени години по области за периода 31 август – 6 септември 2021 година

Националният статистически институт ще оповестява поетапно резултатите от Преброяване на населението и жилищния фонд през 2021 година. Основни данни от преброяването може да намерите на сайта на НСИ (www.nsi.bg) и в Информационна система ИНФОСТАТ, както и ще бъдат предоставяни по заявки на потребители в съответствие със Списъка на стандартните статистически показатели и Правилника за предоставяне на статистически продукти и услуги.